

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídkue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637054

Discursus IV. De Veneratione Ecclesijs debitâ. Si Ecclesiæ propter
commercium, à Christo inter Cœlum & terram renovatum, destinata sunt
emporia, probatur, peccatum este non posse, nisi gravissimum, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51667)

DISCURSUS IV.

De Reverentia Ecclesus debita.

Inter alia beneficia à Christo huic Mundo collata notatu dignissimum est, magni illius inter Deum & homines commercij, à peccato jam pridem interrupti, reparatio. In quem finem Redemptor noster templum elegit, ut bonum, in quo tale commercium præcipuè exercendam esset, statueret, quæ pariter divina suâ nobilitate vir præsentia, ut cœli, ut ita dicam, essent tempora; ubi pangendas inter Patrem suum cœlestem, & nos, transactiones omnes & contractus ipsemet confirmaret. Unde facile colligitur, quantâ injuriâ afficiant Mediatorem nostrum Jesum Christum Ecclesiarum profanatores; quantumque toti humano generi inferant damnum; tam salutare, tamque necessarium terram inter & cœlum commercium de novo è medio tollentes; summâque cum temeritate leges ab unâ, & alterâ parte sancitas in negotio tam gravi infringentes. Loquendum est mihi hodiernâ die de violatione adeo iniqua, adeoque, si speculum ante oculos vestros, tantam ejus malitiam monstrositatemque ad amissum representans, proposuero, nullus dubito, quin ad proprium sui ipsiusmet aspectum tam enorme scelus, basilisco inter serpentes similli-

um, emortuum cadat; tanta est perniciæ, quam infert, gravitas.

II. Omne commercium in mutua bonorum permutatione consistit. Atque ita commercium, quod est inter Deum & hominem, in Reverentiæ tributo Deo exsolvendo, & auxilio, quacunque in necessitate homini conferendo, situm est. *Da & accipe, & Eccl. 14. 16. justifica animam tuam*, inquit Dominus, initis hujus contractus pactis subscribens. Hos duos quoque propter fines Salomon declaravit se Templum suum edificasse: *Ad hoc tantum, ut adoleatur incensum coram illo*, en pri-
2. Par- al. 2. 6.
mariam divini cultus causam: ad hoc
2. Par- al. 6. 19.
tantum ut respicias Orationem servi tui, en causam secundariam, ut favorabili responso signentur supplicationes nostræ. Propter ambos hosce fines nostræ quoque erectæ sunt Ecclesiæ. Ordiamur à primo, ut cognoscamus, quanto Violatores Ecclesiarum se scelere contaminent.

I.

III. virtus Religionis, quâ homo Supremæ Dei Majestati debitum exhibet cultum, non solum est una illarum, quæ humanum exornant animum, præcipua; sed adeo ipsius est, ut propria dici possit. Præcipua est, quia omnium virtutum moralium prima est, eaque ipsa, quâ Deus ab homini-

F 3

bue

bus cunctis debitum adorationis, Sacrificij, deprecationis, aliorumque piorum operum exigit obsequium. Hominis maxime propria est, quia in nullo homini subjectorum animalium nec ullum quidem ejus reperitur vestigium. Potest homo, licet terræ Princeps, addiscere pietatem erga majores suos & parentes à Ciconiâ, fidelitatem à Canibus, castitatem à Turture, ab Apibus virginitatem; patientiam à Vermibus, ab ipsis etiam Formicis providentiam, ad quarum scholam à DEO se mitti cum rubore agnoscunt mortales. *Vade ad formicam, ô piger, & discce sapientiam.* Sed quod ad virtutem Religionis, in debito Dei cultu consistentem, lectio à nullo alio, quàm à Deo ipso, homini dictari potest. Arque hoc ideo à me dictum sit, ut cogitationes vestras ad proportionem sublimitatis rerum hęc tractandarum eleveris, diversòquet Ecclesias ab illo, quo res creatas super terram aspicitis. in posterum oculo inueamini. Quoniam quantum illarum, quibus DEO debitus redditur honor, actionum crescit sublimitas, tantum, & pari modo locorum pro tali cultu exhibendo stabiliter determinatorum excellentia augetur æstimatio.

IV, Dixi determinatorum. Quia licet totus Mundus ingens sit quoddam Templum, in quo quisvis Creatorem suum revereri possit, necessarium nihilominus fuit, particularia constituere loca, in quibus supremæ divinæ naturæ excellentiæ majori cum decentia tale submissionis tributum exsolveretur. Profectò non desuere Hæ-

retici hallucinantes, cum Deus sit in omni loco, non esse aliud; erigere Ecclesias, quàm obsequium ubique terrarum illi debitum, ad paucos tantum orbis angulos restringere. Sed insani isti non meminerunt, quamvis immensitate sua Deus sit ubique, non tamen æqualiter ubique divinæ suæ præsentiae ostendere signa. Etiam anima nostra tota est in toto corpore; in pedibus, in pectore, in musculis, verbo, in omnibus partibus; tamen præsertim dicitur esse in capite & in corde; quia in his præcipuas & hominis proprias exercet operationes; in capite, velut vitæ intellectualis principio, in corde, tanquam vitæ animalis fonte. Sic igitur, quamvis eodem ubique terrarum modo sit Deus, idem nihilominus in cælo, & in templis esse magis proprie dicitur, quia in utroque loco clariora actualis suæ præsentiae exhibet signa, magisque velut Deus operando gratiam & gloriam, quæ sunt nobiliores ejus inter creaturas actiones, elargitur. *Dominus in templo sancto suo, Dominus in cælo sedes ejus.* In cælo residet velut anima in capite, hoc est, interiorum vultus sui splendorem manifestius diffundendo. Est in Ecclesia, sicut anima in corde, hoc est, magis absconditè, modis vixque obscuris vitam tribuendo. *Hinc dicitur: Elegi & sanctificavi locum istum, ut esset cor meum ibi.* Quod si ergo Dominus in Ecclesijs residet, sicut anima in corde; & si ibidem velut in terrestri cælo majestatis suæ erexit thronum, quis non videt, quàm conveniens sit,

Prov.
6, 6.

S. Tho.
2. 2. q.
48. ar.
8.

fit, plus in ipsis Ecclesijs, quam ulli-
 bi divinitus honorare praesentiam?
 Levit. 26. *Pavere ad sanctuarium meum*, inquit
 ille ipse, non reverentiam aliquam ordi-
 nariam contentus, sed talem, quae cun-
 ctos sacro quodam impleat horrore;
 observantiam desiderat, observantiam
 dico, supremo & illimitato ejus Do-
 minio dignitatisque conformem. *San-*
ctuarium meum metuite; Ego Domi-
nius.

V. Immensum hoc Reverentiae
 debitum per praesentiam Jesu Christi
 in Sanctissimo Sacramento absque
 mensura in Christianorum augetur Ec-
 clesijs. In rigore loquendo; anti-
 quum illud tam celebre Hierosolymae
 Templum non potuit dici propria
 Dei Domus, quia, ut loquitur Apo-
 stolus, *non in manufactis Templis habi-*
rat. Nostrae vero Ecclesiae propriissi-
 me Domus Dei appellari possunt; quia
 in ipsis personaliter sub sacris specie-
 bus residet Christus Deus. Id quod,
 ut quis agnoscat, singularissimam
 poscit observantiam. Iustum & aequum
 est, ut in omni quidem loco ab exter-
 nis liberi simus invasionibus; multo
 aequius tamen est, ut in domo propria
 securi simus. *Domus sua unicuique tu-*
rum, sanctissimum refugium ac receptaculum
est, inquit Lex. Quare si semel tantum
 Christus nostras honorasset Ecclesias
 praesentia sua, & postea discessisset,
 deceret nihilominus, solum, quia in
 illis praesens fuit, summopere easdem
 revereri; deberemusque hanc solam
 ob causam pavementum illud, pedum
 Redemptoris nostri vestigio sanctifi-
 catum, osculo venerari, ingredientes

cum S. Davide dicere: *Adorabimus*
in loco, ubi steterunt pedes ejus. Et de
 Ps. 316
 facto, apud quasdam Nationes, sedes,
 in qua Rex quievit, licet vacua, eadem,
 quae persona Regia, colitur veneratio-
 ne. Quanto magis, si tantum semel
 Christus nostras visitasset Ecclesias,
 omni affectu, obsequio & adoratione
 Christiani easdem colere deberent?
 Et ad haec sufficiens non erit moti-
 vum, esse illum omni momento inibi
 praesentem, & usque ad Mundi finem
 permanentem, perpetuamque elegisse
 habitationem?

VI. Adhaec, si Christus Jesus illas
 elegit, in hunc finem omni studio ele-
 git, ut ibi talem in terris honorem
 reciperet, quo omnes injuriae, cum in
 carne mortali in terris degeret, amore
 nostri toleratae, abolerentur. Haec
 est mirabilis illa intentio, quae motus
 seipsum sub accidentibus panis in
 Sanctissimo Sacramento velatum re-
 liquit. *Ut igitur coleremus per myste-*
rium, inquit Eusebius, *quod semel obla-*
tum fuerat in pretium. Et ut hanc ra-
 tionem bene intelligatis, considerate,
 Charissimi, Corpus Jesu Christi, per-
 sonam Verbi Deificatum, longe aliter,
 quam meruerat, fuisse tractatum. Si-
 lentio praetereamus, quae a primo con-
 ceptionis instanti corporibus glorio-
 sis propriae quatuor dotes ipsi debe-
 bantur, triginta trium annorum spa-
 tio fuisse dilatas, cui debito non nisi
 post triumphalem Resurrectionem
 fuit satisfactum. Nihil dicamus de
 his; omnes Redemptoris nostri in vi-
 ra tam paupere labores; omnia mortis
 ejus tam iniquae & ignominiosae op-
 pro-

probría, omnes injuriæ, omnia tormenta, omnes calumniæ & irrisiones solam Christi sanctissimam carnem immediatè feriebant, & si animam læserunt, solum indirectè, & quasi per Sympathiam læserunt. Jam verò æquissimum fuit, ut ad compensandos hujusmodi cruciatus Divinum Christi corpus ordinariū esset adorationis nostræ objectum, ut templa Calvariæ monti, Altaria Crucis succederent, illaque Caro, quæ Judaicæ crudelitati scandalum fuit & scopus, signum esset quotidianum, in quod fidelium, juratissimorum perfidiæ Judaicæ osorum, pietas collimaret. Nullus de hoc dubitandi nobis locus relinqueretur, si considerabimus; quantumvis Redemptor noster omnes Mundi injurias & despectus in Passione sua sustinuerit, voluisse nihilominus corpus suum jam ex sanguine spectabili funeris honoratum pompâ in sepulchrum planè novum manibus non plebeijs inferri; centum odoriferi liquoris condiri libris; denique, pro more Magnæ hujus terræ, Sindoni, selectissimis imbutæ aromaticis, involvi; ita ut perfectè impletum sit, quod Isaias prædixit: *Et erit sepulchrum ejus gloriosum.* Et quare hoc, inquit S. Thomas, nisi ut Christus Sanctissimo corpori suo omnes, qui ineffabili Redemptionis nostræ excessui non præjudicabat, honorem redderet, innocentissimæ carni, vix ab anima derelictæ, statim toleratas absque ullius commiseratione injurias & tormenta compensando? Ita ut hoc præcipuum sit inter alia mori-

Joan.

19.

4. 11.

10.

S. Th. 3.

p. 9. 51.

art. 2.

vum; cur Christus omni cum Divinitatis suæ plenitudine corporaliter in Ecclesiis nostris habitare velit, ut Christiani, quas in corpore mortali, non nisi ingratisimos hominum animos experto, passus est injurias & contemptus, religioso suo cultu resarcirent.

VII. At perpendite quæso, quàm longè plurimi Christianorum à justissima hac Dei intentione adimplendâ aberrant! DEUS, ut cum hominibus ageret, Tempa elegit, omnesque ad supremum illis honorem deferendum obligat, ut tanquam coram Regia sua sede, violata per hostes suos in Passione gloria, redintegraretur, Christiani verò cunctas hujus commercij leges violantes, pro debito tantæ Majestati obsequio, irreverentias illi, etiam infidelibus inusitatas, rependunt. O Ecclesiæ! quanto peius vos ipsas sanctiores, tanto magis ab imbecillâ fide nostrâ profanæ! Virtus Religionis ante omnia internam & externam protestationem nostram exigit, quâ præsentem in locis sacris Creatoris magnitudinem, supremumque ejus in corpus & animam nostram Dominium agnoscamus & vereamur. At ecce, quomodo in vilipendendâ Dei præsentia ibi se homo occupat! Lingua, oculorum, sinus, humerorum, omniumque membrorum in hujusmodi profanationibus libertas non videtur intendere aliud, quàm datâ operâ DEUM irritare. Quod si civiles etiam leges præcipiunt in Ecclesijs sine distractione, & perturbatione Divina fieri debent.

debere, quanto magis Divinae hoc re-
 quiritur? *Dominus in templo sancto*
suo: sileat à facie ejus omnis terra.
 Ita in personâ Dei nos alloquitur Pro-
 pheta. Verùm quasi plusquam uni-
 versalis in legibus omnibus è cælo
 lata esset dispensatio, plurimi non ma-
 jori sibi ducunt conscientia loqui &
 fabulari in Ecclesijs, quàm publicis in
 plateis, & angulis, & si forte quis bre-
 vi illo tempore, quo tremendo Missæ
 assistit Sacrificio, linguam frenet, de-
 bito boni Christiani officio sibi satis-
 fecisse videtur. Charissimi, Ecclesia
 ædificata est, ut cum solo DEO ibi lo-
 quamur. *In templo ejus omnes dicent*
gloriam. Vos autem non solum non
 datis hanc DEO gloriam, resumit S.
 Basilii, sed etiam alios ab eâ cum at-
 tentione reddenda impeditis, & ta-
 men vos impunes ob hoc futuros pu-
 tatis? sed non ideo cessabit Deus am-
 plius domum suam domum orationis
 vocare. *Domus mea domus orationis*
vocabitur. Hoc nostro seculo talis ti-
 tulus non videtur Templis convenire.
 Potius vocari deberet Domus confa-
 bulationis, domus animi remissionis,
 domus pacendæ curiositatis; ad hunc
 enim finem nunc adeuntur Ecclesiæ,
 ut rarisper fallatur tempus, videan-
 tur amici, novi de vicinis audiantur
 narrenturque rumores. Non ignoro
 equidem, humanam corrigere garru-
 litatem, operam etiam ab ipsis Philo-
 sophis difficilem æstimatam esse; ni-
 hilominus pro modico illo tempore,
 quod in Ecclesia consumitur, non
 erit difficilis emendatio, si ibi semper
 vivâ de præsentia DEI fide uterentur
 R. P. Segneri S. J. *Christ. Instr. Tom. III.*

Christiani, perpendentque quàm
 stricta aliquando de omnibus verbis,
 sine necessitate in loco Sacro prolatis,
 reddenda sit ratio. Ciconiæ tam gar-
 rulae sunt, quàm quævis aliæ volu-
 cres: nihilominus quando Mons Cau-
 casus superandus est, omnes obmute-
 scunt ex solo aquilæ illic hospitantis
 timore. O si nos quoque agnosce-
 remus vindictam, quam grandis illa
 aquila Christus Judex sumet de loqua-
 citate nostra! Causa foret sufficiens
 in conspectu DEI obmutescendi. In-
 terea, inquires, dum mille nos inep-
 tijs, & irreverentijs Ecclesiam DEI
 profanamus, pro nobis orant Sacer-
 dotes. Sed ad quid illorum nobis
 prodest oratio! *Unus orans & unus*
maledicens: cujus vocem exaudiet
Deus? Chorus Clericorum pro po-
 pulo ibi congregato misericordiam
 rogat; populus è diverso poenam & ca-
 stigationem sibi deposcit. Uter illo-
 rum exaudietur? id vobis judican-
 dum relinquo.

VIII. Verùm multò magis teme-
 rariâ hac libertate linguam superant
 oculi. Homo naturaliter ambula-
 re incipit à dextrâ; sed vix ausim di-
 cere euntes ad Ecclesiam, omnes à
 dextrâ incipere. Quot sunt, qui non
 aliam ob causam eò vadunt, quàm ut
 alios curiosè aspiciant, & vicissim re-
 spiciantur? sufficiat interrogare scem-
 inas, tanto cum vestium luxu illuc
 intrantes. Hæ dicere nobis pote-
 runt, quod res est. Non nemo, nescio
 quâ in dignitate constitutus, multò
 splendidiore, quàm statum suum, etsi
 nobilem, deceret, comitatu, & pompâ,
 aulam

Ecc11

34.29.

aulam Caroli Quinti invisens, dicebat se Imperatoris videndi gratiā venisse: non ita est, respondit Carolus, hic non propter Imperatorem & aulam videndam, sed ut ab Imperatore & aulicis videretur, huc advenit. O quā meliori jure, de Christianis hodiernis utriusque sexus id ipsum dici potest, præcipuè illius, qui aliàs devoti nomen obtinuit ab Ecclesiā! Quando aliqua veneratione Populorum celebrior Sanctissimæ Virginis monstratur imago, magna feminarum frequentia ab omni parte convenit in Templo; & si interrogentur, quò vadant, se Sanctissimam Matrem, eo die exhibendam, visuras, liberè respondent. Sed non est verum; habitus mendacium manifestat; non est enim vestitus illarum, quæ Matrem DEI videre prætendunt, sed quæ à filiis hominum spectari desiderant. Non dico, quasi festi dies modestum in unoquoque pro gradu suo non permittant suadeantque ornatum. Sed in adornando tantum perdere temporis, tanto muliebri se onerare mundo, tantā se expolire vanitate, tam fastuosè Ecclesiam ingredi, eritne habitus hominis Deo supplicantis? Vestitus ejusmodi è diametro repugnat fini à Deo in Templorum structura intento. Deus Christianos ad loca sibi dicata convocat, ut ibi ejus recordentur; quia cum tanta alibi locorum à se dona continuo accipiant, saltem in his locis seriā animi gratitudine & amore Donatorem agnoscant, agnitumque eā, quam tantopere amat, unione simul omnes collaudent.

Et Ecce, femina istæ tam vanò compe præ vestitu ibi volunt deprædicari & dicier, Ecce, Ecce, hæ sunt, &c. solæ ipsæ videri cupiunt, de se solis sermones haberi, ab omnibus adorari, saltem omnium in se solas oculos vellent defigi. *Quis tu mons magne coram Zorobabel? in planum.* Quis est ille mons aded sui æstimatione inflatus, qui se magnum reputat in oculis Restauratoris, non unius Templi, utolim fuit Zorobabel, sed totius gentis humanæ, morti adjudicatæ? & tamen verè ita est in re nostrā. Femina superba in corde suo grande quidpiam sibi imaginatur, nec solum cum domi agit cum familiā, sed etiam quando in Templo in maximi Dei præsentia se sistit, nec tantum se grandem existimat, sed ab omnibus ut talis respici, solique Deo, ejusque Sanctissimo nomini jure merito debita laudum præconia, nec non reservatas Sanctie in cælo adorationes, exornato stercoris sacco attribui desiderat.

IX. Et verò tolerabile esset hoc malum, si intra simplicis vanitatis terminos se contineret; foret enim febris quidem gravis, sed non aded maligna. Id quod cor meum affligit, est quod de vanitate aditus detur ad impudicitiam. Veniunt enim quædam ad templa tam indecenter testæ, ut non ad tollenda Mundi peccata, sed ad provocanda, Ecclesiæ videantur erectæ. S. Antoninus Episcopus Florentinus sæpe feminas habitu minus honesto vestitas, juvenesque eas spectatum congregatos è Templo expulso. Profecto non minor Zelus hodie necesse

cessarius esset, nec potestas levior ad tam graves abusus extirpandos. Et an non indigna res videtur vobis, ubi in Ecclesiis deberet foveri pietas, ibi ne planè perdat, ab iisdem abstinentium? Mons Oliveti propter idola à Salomone in eo collocata, murato nomine, *Mons offensionis* vocatus fuit. Mons scilicet scandali & perditionis, qui ante Mons Olivarum, Mons propitiationis, & pacis dictus erat. Idem nostris evenit Ecclesiis, si, uti jam captum est, talis profanatio continetur. Quæ propter indulgentias, Sacrificia, Sacramenta & orationes olivarum erant montes, propter petulantiam malè testata hæc idola adorantium, non exigua cum bonorum ruina, occasione tali depravatorum, montes sicut offensionis.

X. Hos inter abusus modò parvi vobis faciendæ videntur irreverentiæ illorum, qui in Ecclesiâ cachinantur; qui ibi comparent armis instructi, qui poplitem unum humi, alterum sublimem gerant: at tamen etiam illa, quæ tepiditas nostra parvi facit, exigua nos, quam de Deo habemus, æstimationis redarguunt. Ideòq; Sancti acriter in has culpas invehuntur. Theodosius Junior Imperator in medio Concilio Ephesino professus est, se non tantum arma intrando Ecclesiam, sed ipsam Imperij coronam foris relinquere; cum his nostris temporibus Sacerdotes nostri id à plebeo homine obtinere non possint, quod tunc à tantis Monarchis factitabatur.

XI. Interea hoc est devotionis

nostræ obsequium, quod externo corporis situ Deo exhibetur. Dummodo non etiam, quod est intolerabilius, internus cordis affectus deest! non tantum loquor de illis, qui Templâ convertunt in fora, *Domum negotiationis*, stantesque in conspectu Dei de rebus domesticis solum & mercimonijs cogitant. Magis horreo, dum gravissima illorum peccata considero, qui absque scrupulo & timore Dei, millenis impurissimis desiderijs assensum præbent. Antiqui Solis Sacerdotes, ut inquit Plutarchus, non nisi nocturno tempore vinum bibebant, probro sibi ducentes, inspectante sole illud labris admovere, *nefas putantes, vidente sole vinum bibere*. Et Christiani in Divini hujus Solis præsentia (hoc est, ubi accuratius videntur) non verentur imaginariæ, aut quam alteri invident se voluptatis poculo inebriare? Non licitum est pro solatio populi quantumvis innocenti, in loco publico, ubi Imperatoris collocata est statua, erigere theatrum. At in Ecclesia, in qua Rex cæli non fictâ representatus statuâ, sed vivus & verus manet; in Ecclesiâ dico, licitum erit Christianis in corde suo profanum exstruere theatrum, in quo Dei oculis tam indigna Sanctitate ejus exhibeant spectacula? Vides Redemptorem nostrum ob falsorum quorundam Christianorum ingratitude de novo ad antiquam redactum indigentiam, quæ eo, quod ne ipsis quidem bestijs deest, carere debet, id est, non habere, ubi maneat. *Vulpes foveas habent, filius Lucæ 91 autem hominis non habet, ubi caput re-* 582

alinet. Feræ in campis investigatæ
 asylum & receptum in sylvis reperi-
 unt. JESUS Christus verò fugatus è
 campis, imò è compitis, domibus, ta-
 bernis, & ab omni loco pulsus, ne qui-
 dem in ipsis Templis securitatem in-
 venit: in Templis dico, in quibus
 lacto aliquis, adulter, perjurus juxta
 Altaria quietè suâ gaudet libertate!
 Erant aliquando Ecclesiæ non tantùm
 Domus Dei, sed ædes deliciarum, qua-
 les ferè cuncti solent habere Princi-
 pes, ubi interrurales amœnitates, prin-
 cipales aliquantisper curas deponunt.
 Ita nonnulli ex illo Davidis loco col-
 ligunt, in quo dicit: *Ut videam Vo-
 luptatem Domini, & visitem templum
 ejus.* Sed imposterum ita non dice-
 mus. Ecclesiis vocabimus loca præ-
 liorum, ubi plusquam lethalia hono-
 ri divino insiguntur vulnera, ubi qui-
 vis scelestus saluus & securus sit; Deus
 autem non sit. Famulus ille filius
 prodigus, hucusque adolescentibus
 libertatis magister, meliore decoratus
 titulo, hos velut cæremoniarum ma-
 gister instituere poterit. Ille quidem
 spurcâ vitæ licentiâ famæ suæ macu-
 lam inussit: *vivendo luxuriosè*, sed
 tandem Patris sui honorem & vene-
 rationem tanti fecit, ut ad contrahen-
 das tor scelerum labe longè ab illo
 abierit: *abiit in regionem longinquam*,
 ubi Adolescentes nostri ipsiusmet Pa-
 tris sui præsentis oculos contristare
 non verentur; nec sufficit illis, distan-
 tem à domo ipsius haram eligere, sed
 ipsam Patris domum in haram con-
 vertunt.

XII. Accedit, malitiam harum in

Ecclesiis irreverentiarum è diametro
 advertari honori & venerationi,
 quam Christus in illis Patri suo cele-
 sti exhibet. Mirabilis illa inventio,
 quâ Redemptor noster sub vitæ fi-
 nem in sacratissimo Sacramento ma-
 nere nobiscum, decrevit; præter Fide-
 lium suorum solacium & confortatio-
 nem, pro principali motivo habet glo-
 riam, in Patrem redundantem. Non
 enim in mentem vobis venire debet,
 Christum in Sacrosanctâ hostiâ ma-
 nere oriosum, nihilque operari,
 aut quasi dormire: imò divinæ Ma-
 jestati Charissimi Patris sui omnibus
 horis per Christianum orbem univer-
 sum, in omnibus, ubi residet Ecclesiis,
 immensum reddit honorem, ita ut
 sanctissimum Sacramentum perpetu-
 um gloriæ sanctissimæ Trinitatis sit
 tributum. Hæc est illa gloria, quæ
 ab Ecclesia Magna vocatur, atque
 ideo sicut ob modum talem reddendi
 gloriam, quæ in sancto Missæ sacri-
 ficio ab ipso accepit, obligatam se
 agnoscit ad gratias agendas: ita tota
 exultabunda proficitur: *gratias ago
 mustibi propter magnâ gloriam tuam.*
 Gloria illa, quam omnes Angelorum
 Chori sanctissimæ dant Trinitati in-
 cessanter exclamantes, *Sanctus, San-
 ctus, Sanctus*, per seipsam verè gloria
 est suprema, sed magnitudini Dei com-
 parata, quid est? fumus dici potest:
 quæ ideo non incongruè ab Isaia fu-
 mus dicta est: *& Domus Dei repleta est
 fumo.* Quia quam habet fumus cum
 Divinæ lucis splendore proportio-
 nem, eandem cum Divinæ magnitudi-
 nis excellentiâ celestium hierarchia-
 rum

om habent praeconia. Christus igitur solus tantum, quanto digna est honorum in sanctissimo Sacramento Divinitati exhibet, in quo ad eum adorandam Deus se humiliat, efficitque, ut summa illius altitudo ex profundissima Christi demissione elucescat. *Per ipsum, cum ipso, & in ipso, omnis honor & gloria*; omnis gloria possibilis à Christo speciebus Sacramentalibus velato DEO redditur. Quia scilicet Persona honorem exhibens sublimior esse non potest, cum sit æquè Deus ac Pater, & demissio, quæ ad honorem istum deferendum descendit, depressior esse non potest. Primum, quia in Eucharistia, velut in quodam dolorosæ mortis Christi memosyno, omnes injuriæ, opprobria, omnes admirandæ humiliactiones, in Passione sua toleratæ, quasi in synopsi comprehensa sunt; deinde in ineffabili hoc mysterio simplicis hominis voci è cælo se vocantis obediendo, novâ Spiritum suum subjectione submittit; corpus gloriosum sedens ad dexteram Patris in tantum deprimat, ut ad minimum punctum reducat, nec sine destructione magis possit minui. Quare si Deus plures ab humilibus, quàm ab ullis alijs, honoratur, vos ipsi judicate, qualis sit ille honor, qui Patri cælesti à Filio suo exhibetur in tam miro humiliacionis statu, ut verè quasi annihilatus dici possit, *exinanivit semetipsum*, protestando Divinam excellentiam dignam esse, quæ à Deo sic gloriâ suâ spoliato & exhausto, nec solum homine facta, sed etiam in hominis alimentum converso, honoratur. O quanta est hæc mysteriorum divinarum magnitudo! ò quan-

tum mentium nostrarum capacitatem superat! Angeli in cælo revelatâ facie tantam intuentes magnitudinem, in templis nostris, ut ex variâ variorum, qui eos viderunt, habetur relatione, in terram se prosternunt, adorantque, dum Christiani nostri erecti stant instar stipitem, *Centena millia Dan. 7. assistebant ei*, inquit Propheta; ad terram usque in Ecclesijs nostris inclinanti se proficiunt, quasi à Jesu Christo in honorem Patris sui tantopere humiliato se quoque profundius abjicere addiderint, eodem prorsus modo, quo quando Princeps ab equo in terram descendit, nullus est Aulicorum, qui non quamprimum Principis sequens exemplum, ex equo in terram se demittat. Jam verò in Ecclesia Deus homo cum totâ curia sua cælesti, cunctisque Paradisi Principibus sese humiliat; ubi tamen eodem tempore vilissimus vermis tecto capite intrat Templum liberè, ibi vagatur, ridet, nugatur, blanditur, indignisque colloquijs, aut saltem indignissimis desiderijs & delectationibus loca sacra profanat, Deique præsentiam, qui thronum ibi suum constituit, temerarijs ausis contemnit. Quis illum inter honorem, qui à Christo Patri suo cælesti exhibetur, & irreverentiam ab iniquis hujusmodi Christianis exerceri solitam, satis assequetur diversitatem? quis explicabit, quantum hujus temeritatis malitia ipsa hac comparatione crescat? non videtur humana perversitas ulterius incrementum capere, tantis se contaminando delictis, nec patientia Divina

amplius tolerare posse. Neque enim video, quemadmodum Divinum hoc commercium iniquius violari possit, propter quod, ut initio dixi, excendendum, Ecclesiae quasi totidem beata emporia, exstructae sunt.

II.

XIII. Alter finis ob quem exstructae sunt Ecclesiae, est, ut à Deo omnia bona recipiamus. *Da & accipe*, atque adeò totum, caelum inter & terram stabilitum, completur commercium, ut in praeium praestitorum DEO obsequiorum bonis ab ipsius gratia manantibus potiamur. *Da & accipe, & iustifica animam tuam*. Jam dixi vobis, Deum in Templis velut in terreno versari Paradiso; quare sicut in caelesti illo ab omnibus beatis Spiritibus debitas recipit adorationes, ita & in sinum eorum bonorum omnium abundantiam effundit: eodem modo in caelis his terrestribus gloriam & honorem exposcit, ut divitias bonitatis suae amplissimè nobis largiatur. *Da & accipe*. Verum est Deum in omnibus locis benignam Misericordiam suam exhibere hominibus, sed ista Misericordiae multitudo, quasi beatissimus torrens, in locis sacris abundantius effundendus reservari videtur.

Pf. 5. 8. Ego autem in multitudine Misericordiae tuae, introibo in domum tuam, in quiebat David. Sol in omni loco splendet, & in omni loco calefacit, sed non ubique producit aurum, nec aequaliter homines locupletat. Et quam ob causam putatis Ecclesiam à DEO vocari Domum Orationis? Domus

mea Domus orationis est. Ideo inquit S. Chrysostomus, vocatur ita, primò, quia communiter alibi non tam bene possunt orare homines; deinde non tantà cum facilitate alibi preces exaudiuntur. In Ecclesia, ut vult S. Thomas, gratiores sunt supplicationes nostrae Deo porrectae ob multorum simul supplicantiam unanimitatem secundum promissionem à Christo factam: Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. Ideo populo Christiano plus utilitatis afferunt Ecclesiae, quam olim Arca Israelitis, quae in dubiis de caelo reddebat oracula, veniam admissorum impetrabat peccatorum, denique in cunctis nullo non die occurrentibus protegebat necessitatibus. Primò in Ecclesia Divina nobis manifestatur voluntas, tum per internas inspirationes, quibus ad audire. Jam Dei voluntatem corda disponuntur, tum per externam ministrorum suorum vocem, qui vel privatim in confessionalibus, vel publicè à Cathedris Divina declinant Oracula. Insuper in templis peccatorum obinetur remissio, cum quoad culpam mediante Poenitentiae Sacramento, tum quoad penam, non ipso tantum Sacramento, sed mediantibus etiam Indulgentiis. Quae causa est, cur Tempora aequiparentur fontibus ab unicornu medicatis: aedificavit sicut unicornium sanctificium suum in terrà, quam fundavit in saecula: quia fontes hi velut antidotum contra omne peccatorum virus nobis profuerunt. Denique templa exstructa sunt, ut contra quaecunque pericula certissima

sint refugia, juxta illud Dei promissum, se cor & oculos suos ibi fixurum: *Ut permancant ibi oculi mei & cor meum cunctis diebus.* Oculi, ut vigilent super nos, cor, ut summo cum amore nobis succurrat.

XIV. Hæc sunt illa bona, quæ in finibus nostros omni tempore effunderet, si leges fortunatissimi illius commercij Deum inter & homines stabiliti observaremus. Irreverentiæ verò, quibus loca sacra profanantur, nubes sunt, quibus divini toris descensus tantique vigoris vivificantis inebriatio impeditur. Rem non exaggero, audite. *Quia Domus mea deserta est, inquit Dominus exercituum, propter hoc super vos prohibiti sunt caeli, ne darent rorem.* Si sola templa ob exiguam Christianorum inibi convenientium frequentiam deserta motivum Deo essent sufficiens, necessariam nobis opem negandi, considerate, an non potius habiturus sit causam, suas nobis obturandi aures, videns has ipsas Ecclesias non solum desertas, sed profanatas, sed minore etiam cultu, quàm vile tugurium, tractatas esse. *Prohibiti sunt caeli, ne darent rorem.* Non miremini, annos esse steriles; potius miremini, adeò sterile esse cor vestrum, tam parvâ utilitati vobis provenire è Sacramentis, semper effici pejores, numerum & malitiam peccatorum augeri, animamque ijs quasi sentibus implexam sylvescere: Cæli sunt ærei, nec ut eam emolliant, pluvias spargunt; Sanctisque mandatum est, ne pro vobis intercederent. *Tu ergo noli orare pro populo hoc, & non obfistas mihi.* Tan-

torum malorum causa est sacrorum locorum contemptus, scandalaque, quibus quotidie contaminantur. *Proterunt esendiacula sua in domo, in qua invocatum est nomen meum, ut polluerent eam: ideo ecce dies venient, dicit Dominus, & quiescere faciam de urbibus Juda, & de plateis Jerusalem vocem gaudij: in desolationem enim erit terra.*

XV. Quamquam non foret magnum, si tantum ob profanatas tot novis Ecclesiis bona ibidem à Deo præparata perderemus; magis dolendum est, propter eas sæpius totam gentem omnium malorum procellis inundari: ita ut iratum cælum non solum beneficium rorem & pluvias cohibeat, sed flammam & fulgura in perniciem nostram excoquat. Non absque mysterio templum Hierosolymitanum in t. 2. ar. formâ Leonis fuit ædificatum, unde monat. *Ariel* dictum fuit, quod est *Leo Dei*; de mysterio autem fuit, ut omnes nos. templi sent, Deum in templo tanquam *Leo-fabrum* nem respiciendum, eumque illi futurum Leonem, à quo debito honore & timore non esset colendus. Audite, an non digni Leone irâ efferato sunt rugitas isti, stragesque congruæ? *Pro eo, quod sanctum meum violasti in Excehi. omnibus offensionibus tuis, & in cunctis abominationibus tuis, ego quoque confringam, & non parceret oculus meus, & non miserebor.* Ita Dominus infelicem alloquitur Jerosolymam, & pauld post, cum monstrasset eidem Prophetæ puellas plorantes in Templo, & Adolescentum se depereuntium amore suspirantes, & Juvenes, qui ut am-

his

sibi blandè arriderent, formásque con-
 templarentur, Sanctuario suo magno
 cum despectu dorsum obvertebant,
 has tremendas subjungit voces: *Ergo*
Ezech. 8. 18. *Et ego faciam in furore meo: Quali*
diceret: ego par pari referam, sicut te-
merarià suà audacià me despexerunt,
ita & ego in furore meo illos disper-
dam. Non parces oculus meus, nec mi-
sererebor. Misericordiæ non recordabor,
etsi contentissimè clamaverint, aures
meas obturabo. Cùm clamaverint ad
aures meas voce magnà, non exau-
diam. Et de facto videbitis hos rugitus
effectum suum consecutos esse. Cer-
tum est, cùm mortalis in terris ageret,
licèt instar agni esset mansuetissimus,
ut omnibus se humilis patientiæ
exemplar proposuerit, diserte à me,
quia mitis sum & humilis corde: Ni-
hilominus cùm quid de puniendis Sa-
crarium Ædium profanatoribus sta-
tuendum esset, plus quàm Leonem se
ostendit: ille primus vindicatricem
applicuit manum, factòque suà manu
flagello unà omnes ejecit. Figura hæc
fuit illius, quod quotidie contra hos
ipso insolentes profanatores cælum
intentat, quos, ut inquit S. Thomas,
flagello, triplici pœnarum genere con-
texto, castigat, peccati permissione,
punitioe privatà, & publicà. Tri-
plex hoc malorum genus in se aliòsq;
derivant locorum Deo dedicatorum
contemptores: non enim ob talem
contemptum illos solùm, sed etiam
propter eosdem, universali calamita-
te, quæ non distinguit inter grana fru-
menti & Zizania, oppressos punit in-
nocentes. De facto clarè id colligi-

tur ex horrendis terræ motibus, qui-
 bus sæpissimè Deus injurias Templis
 illatas vindicat; his etenim concussio-
 nibus ruinam primo loco passæ sunt
 Ecclesiæ. Populus in ijs congregatus
 oppressus est præ reliquis alibi moran-
 tibus. Aliàs in hujusmodi terræ mo-
 tibus solas contingit immotas rema-
 nere Ecclesias, omnibus alijs civitatis
 ædificijs collabentibus, ut constat præ
 cæteris de Templo S. Gregorij Thau-
 murgi Neocæsareæ. Sed nostris an-
 hisce temporibus faciliùs domus per-
 sistunt, quàm Tempa: hæc enim se-
 pius quàm illæ severiorem merentur
 vindictam. Fortè aliqui vestrum
 aliquam aliam tentabunt investigare
 causam, sed vix ullam invenient. Ec-
 ce ab ipsiusmet ore Dei nobis causa
 manifestatur. *A sanctuario meo inci-*
pite. Vindicta primò sumatur à San-
ctuario, à quo culpa inceptit; conta-
minetur strage domus Dei, quæ pri-
mò scandalis contaminata est; cada-
veribus impleatur, in pœnam tot ani-
marum ibi occisarum. Quapropter
Profanatores Ecclesiarum jure merito
hostes boni publici dicendi sunt, di-
vinam provocantes Justitiam, ut pro-
præparatà omnibus à Misericordià bo-
norum abundantia, malorum omniù
diluvium supra capita nostra effundat.
Et sicut qui fontes publicos veneno in-
fecisset, minus damnum esset, quod
sibi soli, quàm quod tot alijs intulif-
set; ita tolerabilius est malum, quod
temerarij isti, de quibus loquimur, sibi
accersunt, in comparatione illius, quo
omnes alios involvunt. Considerato
ergo, an non tales in veritate omne in-

ter Deum & homines infringant commercium: dum etiam velut loco innocentiam illud rumpunt, qui licet ipsorum delictis non consentiant, nihilominus sæpe poenæ illorum partem subire coguntur.

XVI. Arque hæc causa est, cur Christus Dominus noster ostendere voluerit supplicia Ecclesiarum profanatoribus inflicta, divini effectum esse Zeli! & singulariter illud observare voluit discipulos suos, revocando in memoriam illa verba: *Zelus domus tue comedit me.* Magnum in hac voce *Zelus* continetur mysterium; significat enim iustissimam puniendi causam, effectumque poenæ magnopere tremendum. Omnis *Zelus*, inquit S. Thomas, si bonus est, est motus animi ab amore benevolentiae procedens, ideoque persona, quantum fortius amat, tanto fortius, amati commoda impugnanti resistit, ita ut hoc loquendi modo ira, quæ à Zelo accenditur, sit quasi flamma ingenti folle animata, ideoque vehementius urat consumatque: quare in casu nostro *Zelus* ille, quo olim Dominus noster movebatur, & adhuc ad vindicandas Domus suæ Injurias commovetur, ex duplici erga nos, & Patrem amore proficiscitur. Amor erga Patrem ad commissos tantam cum impudentiâ à sordidis creaturis Divinæ præsentiae contemptus puniendos illum incitat, illo quidem tempore irrogatos, quo Pater cælestis ab ipso Filio suo, totaque Angelorum circumstantium curiâ, tam profundâ omnium demissione honorabatur. Amore erga nos movetur, ut omnia,

R. P. Segneri S. J. *Christ. Instr. Tom. III.*

quæ Templorum profanatores Divinæ obijciunt beneficentiæ, impedimenta auferat, qui illos, ut ita dicam, discindunt canales, per quos tantâ supra homines abundantia sese diffunderet; qui locum, tanto cum emolumento hominibus ad tractandum cum DEO destinatum in infernale antrum, forumque Diaboli commutant. A duabus his erga Patrem, & nos fratres suos amoris fornacibus voracissima istius Zeli erupit flamma, quæ penè cor ejus consumpsit olim, binisque vicibus brachium armavit ad temerariû pessimorum horum profanatorum scelus, propriâ manu castigandum. Qui propriâ manu puniendi modus satis demonstrat, vindictam istam à Zelo profectam esse. Non enim solet Dominus castigare propriâ manu servum in reliquos servos delinquentem; plectit ejus operâ, ad quem id ex munere spectat; verum si à servo conjugem suam videt invadi, propriâ manu stricto ferro illum aggreditur, prosternitque. Ideo Christus solus, propriâque manu à violatoribus reverentiæ locis sacris debitæ vindictâ sumpsit; quia amoris ad iram provocati vindicta erat. *Zelus domus tue comedit me*

XVII. Quid ergo nunc dicitis Charissimi? Quid viderur vobis de peccato tam exorbitante, tamque temporibus hisce communi, DEUM in templis suis offendendi? Originem omnino sceleris in se tam grandis, tamque salutis nostræ nocivi optarem cognoscere. *Quid est, quod dilectus meus Jeremias in Domo meâ fecit scelera multa?* inquit

Dominus. Et vos contenti exitis, ut

H

hic

hic sub finem his ipsis à Deo prolatis verbis interrogem, unde tam exiguus Ecclesiis honor? *quid est?* Forte non doce: Fides supremam Divinæ Majestati debere Reverentiam tantò que magis, quantà clariora & certiora omnipotentis suæ præsentia ostendit signa? Forte in cordibus nostris non loquitur Fides, vos semper præsentissimo Dei indigere auxilio, Ecclesiâ que ad id impetrandum, locam esse apertissimâ? Quare ergo datâ operâ cæcutitis, ut in nullo alio loco minorem Deo velitis exhibere honorem, quàm in Domo suâ propria? Quomodo vobis ipsis tam inimici facti estis & crudeles, ut cum supplicii obsequio largam à Deo eleemosynam petere deberetis, omni quasi momento impudentibus modis vindictam exposcatis?

XVIII. *Quid est, quod dilectus meus in Domo meâ fecit scelera multa?* Considerate obsecro, vos non tantum à Deo fuisse amatos, sed etiam dilectos, id est, amore præcipuo & privilegiato amatos, interque omnes populos ad locum in Christianitatis corde possidendum electos, ut in eo fidei perfectioris, & purioris spiritibus fruere mini. Et Populus hic adeo dilectus tam ut ingatus, ut majori, quàm ulla alia Natio, tam sanctam, cujus tam solennem fecit professionem, contempti habeat Religionem, magisque Deum suum despiciat? Judæi Religionem dici possunt habuisse imperfectam, licet veram. *Nihil enim ad per-*
Heb. 7. festum adduxit lex: Nihilominus tanto in honore habuerunt Templum suum, ut tenerimus cum pietatis sensu

iplos parietes & pavimentum oscularentur. *Placuerunt servis tuis lapides Ps. 10. ejus: Imo ipsi Gentiles, ut testatur S. 15. ab Justinus Martyr, nudis pedibus sua se iniecerunt intrare te: apla, rigorosissimi in eis, que in ijs servare silentiam, quem d. poly. modum hodie tam etiam nudipedes & taciturni in Moschæis, quas dicunt, suis adfuit Turcæ. Dilectus autem meus in Domo meâ fecit scelera multa. Et populus Christianus, tantis à Deo affectu favoribus, minori dignabitur respectu Donum Dei, quàm stramineum rusticum alicujus tugurium? Quid est? quid est? Quomodo unquam hoc fieri potest? An fortè antiqui Christiani tam prava nobis reliquerunt exempla, qui integras noctes vigilantes orando transgère in templis; qui sacra accedentes Alcaria tremebant, quasi eandem, quam Angeli altissimo Dei throno exhibent, æmulationem venerationem, terribilem quidem cunctis, potissimum tamen ijs, qui eum circumdant. *Terribilis super omnes, qui in circuitu ejus sunt.* Nos verò progenitoribus oriundi tam sanctis, nos eodem Fidei lacte educati, eadem doctrinâ imbuti, eisdem nutriti Sacramentis, tantum ab eorum degeneramus moribus, tantò que minori cum reverentia tunc agimus cum Deo, quanto eidem viciniores nos sistimus. *Quid est, quod dilectus meus in Domo meâ fecit scelera multa?**

XIX. Advertite bene, peccata in templis commissa non solum vocari peccata, sed scelera, quia ob sacri circumstantiam loci, cum invisibilem

abilem Dei, tum corporalem Christi Jesu in Sacramento praesentiam culpae ordinariae redduntur enormes, & quasi sacrilegij exhalant foetorem. *Nihil ad DEUM pertinens leve est*, dicebat sanctus Salvianus Episcopus, & quod culpa exiguum videtur, grande hoc facit Divinitatis injuria. Quid ergo mali est, dixeris mihi, parum potest in templo garrite, ridere, blandis alios intueri oculis, amorem conciliare? bene apparet, vos nec loci, in quo estis, nec Deitatis ibi praesentis recordari; quomodo enim leve dici potest illud, quo ibi Deus omnipotens despicitur? Olim non solebant Judaei permittere greges pascere circa montem Horeb, ob reverentiam illam Deo debitam, quod ibi semel Moyse apparuerit. Et Christiani licitum sibi putabunt omnes sensus suos, linguam, oculos, aures millenis pascere curiositatibus, & ob illum finem intrare templum, ubi non tantum semel Deus suum nobis declaravit voluntatem, sed semper praesens ipse aut peccata ibidem remittit, aut vindicat?

XX. Quid jam dicemus de peccatis, quae solo committuntur corde, aut desiderijs inordinatis, aut complacencia & consensu? Quanto magis interna erant abominaciones Templi, tanto majores loquens Ezechieli, illas appellat Deus. Ita majores in Ecclesia admittae transgressiones, minus sensibiliter astantium parent oculis. Ad cognoscendas illas & investigandas, oportet, inquit S. Hieronymus, facere id, quod jubet Deus, scilicet perforare murum, fode parietem & per-

hanc aperturam id, quod est absconditum, insueri, hoc est, per blandas illas oculorum nictationes, per risus, & gestus adeo indecentes de cordis, lasciviam occupari, perversitate judicium ferre. Haec igitur sunt abominaciones magis execrandae, aut saltem hujusmodi, quae sicut facillime committuntur, ita crescentes numero paenam augent. *Scelera multa*. Si non celam addere velimus, eum, qui domi suae, vel ruri delinquit, unum solum committere peccatum; qui vero in Ecclesia scandalizat alios, multorum fieri peccatorum reum: eodem prorsus modo, quo, qui in media platea legem transgreditur, unico in legislatorem peccato delinquit, qui vero in palatio Regio, in conclavi, & coram Regis throno, in oculis Domini sui legem infringit, tot legislatori dici potest inferre injurias, quot ibi circumstantias contemnit. *Quid est, quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa?*

XXI. Hoc tempore talia non perpenduntur, quia oculi vetero clausi tenentur. Quamprimum Jacob, è notissima illa visione evigilavit, clarissime loci, in quo dormiverat, sanctitatem agnovit, tremensque exclamavit: *Verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam*. Jam vos quidem Gen. 28. charissimi, ignoratis, ubi sitis, quia 16. somno indulgetis: ubi verò vix hanc vitam sancti, apertis oculis coram Divino tribunali comparituri estis, heu quantum temeritatis vestrae super, pudor que vos invadet? Erant profecto, dicitis tunc, sanctae illae Ecclesiae, quas nos tam proterve profanavimus, Erai ve-

rè ibi in personâ præsens Iudex meus: ego verò illi tanto cum opprobrio toties dorsum obverti: Erat ibi verè balneum cunctis apertissimum pro peccatis abluendis per Indulgentias, Sacramenta & sacramenta; ego verò stultus & salutis meæ inimicus, qui salutiferis hæc undis vulnera mea curare debueram, ibidem ea multiplicavi! Miserrimum est, quòd nec tantum solatij aut effugij vobis relinquendum sit, ut dicere possitis: nesciebamus, & ego nesciebam: nimis enim clarè loquebantur Concionatores, ipse locus sacris adornatus imaginibus, ipsa Altaria & apparatus, ipsi toli & nudi lapides debent tam tremendæ DEI habita-

tioni reverentiæ vos admonebant. Non permittam, Charissimi, ut imposteram sic vos geratis: *Terribilis est locus iste: non est hic aliud nisi domus DEI & porta cali.* Si Ecclesia est Domus Dei, volo, ut perpetuum ei honorem & venerationem deferamus; si porta est, per quam nostræ ascendant supplicationes in cælum, & obtentæ descendant benedictiones, volo, ut Leges à Christo pro venerando hoc commercio stabilitas, servemus inviolatas, ut salute & sanctitate in hoc Mundo locupletari, acquiritarum divitiarum fructu æternum gaudeamus in cælo.

Da & accipe, & justifica Animam tuam.

DISCURSUS V.

De Sacramento Baptismi.

I. Res sunt pharmaco-
rum species; alia morbo jam præsentis medentur; alia ab infectione præservant, alia denique valerudinem restaurant, spiritus vitales augent & corroborant. Quare Dominus noster Jesus Christus, ex suavissimis, quibus amorem sui cordibus nostris instillare voluit, titulis, omnium etiam Animarum

Isa 61. Medicum se professus est. *Misit me, ut mederer contritis corde.* Ideo ut muneri huic à se suscepto ritè fungeretur, efficacissima omnis generis pharmaca ex Sanctissimo Sanguine suo composuit.

Hæc sunt septem Sacramenta; ex quibus Baptismus, Pœnitentia & extrema Unctio, peccati originalis & actualis, omnibus cõmunia remedia sunt: Matrimonium & Confirmatio pharmaca sunt præservativa: illud inordinatam carnis refrenat concupiscentiam, hoc appetitûs irascibilis debilitatem confortat. Ordo denique & multo potius Eucharistia sanitatem, per alia Sacramenta jam acquisitam, velut confortativa promovent & perficiunt. Nisi etiam adungere velimus, ab Eucharistia, ad quam tanquam ad finem & reliqua Christus instruit Sacramenta, illorum omnes participari fructus, dum Animas crebrâ ejus sumptione